

ΒΙΟΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ενότητα 13: Ηθική θεώρηση της θεραπευτικής κλωνοποίησης

Μιλτιάδης Βάντσος
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

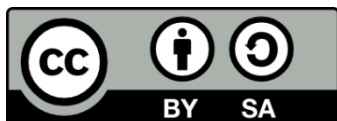

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ηθική θεώρηση της θεραπευτικής κλωνοποίησης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Βιοηθικά διλήμματα κατά την έναρξη της ζωής

Μάθημα 13: Ηθική θεώρηση της θεραπευτικής κλωνοποίησης

Σκοποί της θεραπευτικής κλωνοποίησης

- Ενώ η αναπαραγωγική κλωνοποίηση αποσκοπεί στη δημιουργία, γέννηση και ανάπτυξη ενός ανθρώπου ως γενετικού αντιγράφου με αυτόν από τον οποίο προήλθε, η θεραπευτική κλωνοποίηση αποσκοπεί στην έρευνα των λειτουργιών του ανθρώπινου οργανισμού, στην παρασκευή φαρμάκων και εν τέλει στην αντιμετώπιση ασθενειών.
- Για την επίτευξη των στόχων αυτών χρησιμοποιείται η κλωνοποίηση ανθρώπων και ζώων.

Σκοποί της θεραπευτικής κλωνοποίησης

- Μια επιδιωκόμενη εφαρμογή είναι η δημιουργία ζώων που έχουν υποστεί γενετική επέμβαση και συγκεκριμένα εισαγωγή γονιδίων, που καθιστά δυνατή την παραγωγή φαρμάκων προς αντιμετώπιση ασθενειών του ανθρώπου. Κλωνοποιώντας ακολούθως τα ζώα - φορείς των πρόσθετων γονιδίων δημιουργείται ένα ζωντανό εργοστάσιο φαρμάκων.
- Μια άλλη επιδιωκόμενη εφαρμογής της κλωνοποίησης ζώων είναι η δημιουργία ζώων με γενετικά τροποποιημένα όργανα, έτσι ώστε να ταιριάζουν με τα αντίστοιχα ανθρώπινα και να μπορούν να χρησιμοποιούνται ως μοσχεύματα (ξενομεταμόσχευση).

Μέθοδοι κλωνοποίησης

- a. Η εξωσωματική γονιμοποίηση επιτρέπει να διαιρεθεί το ανθρώπινο έμβρυο κατά τη διάρκεια των πρώτων κυτταρικών διαιρέσεων, έτσι ώστε να προκύψει ένα δεύτερο, γενετικά πανομοιότυπο έμβρυο, το οποίο καταψύχεται, για να μπορεί ανά πάσα στιγμή να χρησιμεύσει για ανταλλακτικά οργάνων.
- b. Η κλωνοποίηση ανθρώπου χωρίς κάποιο ζωτικό όργανο, π.χ. χωρίς εγκέφαλο, με αποκλειστικό σκοπό την αφαίρεση οργάνων.
- c. Η ίδια μέθοδος κλωνοποίησης μπορεί να ακολουθηθεί ως το στάδιο της βλαστοκύστης, το οποίο υφίσταται 5-6 μέρες μετά τη σύλληψη του εμβρύου. Το ενδιαφέρον της έρευνας στρέφεται στα βλαστοκύτταρα, από τα οποία προέρχονται όλοι οι ανθρώπινοι ιστοί.

Ηθική Αξιολόγηση

- «Διακήρυξη επιστημόνων προς υπεράσπιση της κλωνοποίησης και της επιστημονικής έρευνας»
 - ✓ Υπέρ της ελευθερίας στην επιστημονική έρευνα.
 - ✓ Απόρριψη ότι ο άνθρωπος κατέχει ξεχωριστή θέση έναντι των άλλων θηλαστικών.
 - ✓ «μυθικό παρελθόν της ανθρωπότητας» και ατεκμηριωτοι φόβοι εμποδίζουν την πρόοδο.
 - ✓ Οφέλη της βιοτεχνολογίας για τον άνθρωπο.

Declaration in Defense of Cloning & the Integrity of Scientific Research:

http://www.clonerights.com/new_page_7.htm

Ηθική Αξιολόγηση

- «Τα οφέλη για την ανθρωπότητα είναι τέτοια που ξεπερνούν όποιους ηθικούς ενδοιασμούς», δήλωσε ο πρόεδρος της Επιτροπής Υγείας της Μ. Βρετανίας, Liam Donaldson, δικαιολογώντας την απόφαση της βρετανικής κυβέρνησης να επιτρέψει την έρευνα σε εμβρυικά βλαστοκύτταρα που προέρχονται από κλωνοποίηση.
- Ελευθεροτυπία, 17.08.2000, σ. 12.
- Στη σύνοδο κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Νίκαια της Γαλλίας το 2000 ψηφίστηκε η «Χάρτα των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης», η οποία στο άρθρο 3 απαγορεύει μόνο την αναπαραγωγική κλωνοποίηση.

Ηθική Αξιολόγηση

- Σύμφωνα με δημοσκόπηση που έγινε στην ελληνική κοινωνία:
 - Το 90,8% απορρίπτει το ενδεχόμενο κλωνοποίησης του εαυτού του ή συγγενικού του προσώπου.
 - Το 75,2% εγκρίνει την προώθηση επιστημονικών προγραμμάτων θεραπευτικής κλωνοποίησης.

Πηγή: Εφημερίδα Ημερησία, 1.12.2001

Ηθική Αξιολόγηση

- Ο επιθετικός προσδιορισμός «θεραπευτική» μπροστά από τον όρο κλωνοποίηση δημιουργεί θετικούς συνειρμούς και προδιαθέτει τον άνθρωπο ευνοϊκά. Κάθε λογικά σκεπτόμενος άνθρωπος εύχεται την πρόοδο της επιστήμης και τη δυνατότητά της να αντιμετωπίζει και να θεραπεύει τις ασθένειες.
- Στην περίπτωση ωστόσο της θεραπευτικής κλωνοποίησης δεν έχουμε θεραπεία εμβρύων ή ενηλίκων από κάθε ασθένεια, αλλά έρευνα σε έμβρυα ολίγων ημερών, η οποία μάλιστα τερματίζει τη ζωή τους, με σκοπό την απόκτηση γνώσεων που εκτιμάται ότι θα οδηγήσουν μελλοντικά σε σημαντικές θεραπευτικές εφαρμογές.

Ηθική Αξιολόγηση

- Συνεπώς η λεγόμενη θεραπευτική κλωνοποίηση έχει θεραπευτικό χαρακτήρα μόνο ως προς τον επιδιωκόμενο σκοπό και όχι ως προς την πρακτική της, η οποία έχει ως άμεσο αποτέλεσμα την καταστροφή των υπό έρευνα εμβρύων.
- Με τον όρο θεραπευτική κλωνοποίηση δημιουργείται, κατά την άποψή μας, σύγχυση, καθώς τονίζεται μονομερώς ο επιδιωκόμενος σκοπός, ο οποίος είναι ευπρόσδεκτος, και αποσιωπάται το άμεσο αποτέλεσμα, που είναι η μη επιθυμητή αλλά αναπόφευκτη καταστροφή των εμβρύων.

Ηθική Αξιολόγηση

Η θεραπευτική κλωνοποίηση είναι από ηθική άποψη ιδιαίτερος προβληματική:

- άγνωστο αν εφαρμόσιμες οι μέθοδοι.
- άγνωστο ποιές ασθένειες ενδέχεται να θεραπευθούν.
- υποβιβάζεται η ζωή του ανθρώπου σε αποθήκη ανταλλακτικών.
- προσβάλλεται η αξιοπρέπεια του ανθρώπου, αφού αντιμετωπίζεται ως μέσο και όχι ως σκοπός.

Ηθική Αξιολόγηση

Η Επιτροπή Βιοηθικής της Εκκλησίας της Ελλάδος σε δελτίου τύπου που εξέδωσε στις 17 Αυγούστου 2000 επισημαίνει:

- «Η Εκκλησία μας εκφράζει την κατηγορηματική αντίθεσή της στην διεξαγωγή πειραμάτων σε ανθρώπινα εμβρυονικά κύτταρα. Αυτό που έτσι ονομάζεται εξυπονοεί την καταστροφή όχι εμβρυονικών κυττάρων αλλά ανθρωπίνων εμβρύων».
- «Οι ηθικές αναστολές είναι τέτοιες που ξεπερνούν κάθε όφελος για την ανθρωπότητα».

Πηγή: www.ecclesia.gr

Βιβλιογραφία

- Βάντσος Μιλτιάδης, Η ιερότητα της ζωής. Παρουσίαση και αξιολόγηση από άποψη Ορθόδοξης Ηθικής των θέσεων της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας για τη βιοηθική, Θεσσαλονίκη 2010 (ιδίως σελ. 276-301).
- Βάντσος Μιλτιάδης, «Η σημασία της ορολογίας στη βιοηθική», σε: Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. / Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας 9 (2004) 147-160.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Βάντσος Μιλτιάδης.
«Βιοηθικά διλήμματα κατά την έναρξη της ζωής. Ηθική θεώρηση της
θεραπευτικής κλωνοποίησης». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο
από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS232/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

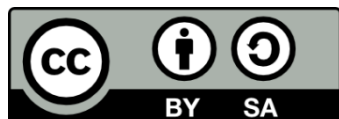
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

